

[Hem](#) > ... > [Rättsliga Åtgärder](#) > [Var Och Hur?](#) > [Vilket Lands Lag Gäller?](#) > Italy

Vilket lands lag gäller?

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Italien

1 Rättskällor

Italiensk internationell privaträtt bygger på nationell rätt, EU-lagstiftning och internationella konventioner som Italien är part i.

1.1 Autonoma nationella regler

I Italien regleras frågor beträffande internationell privaträtt av lag nr 218 av den 31 maj 1995, som ersatte artiklarna 16–31 i de allmänna bestämmelser som inleder civillagen (*Codice Civile*).

1.2 Multilaterala konventioner

Fullständig förteckning över gällande multilaterala konventioner

För de multilaterala konventioner som gäller i Italien, se [bifogad förteckning\(13 Kb\)](#) (13 Kb) .

1.3 Viktiga bilaterala konventioner

Icke-uttömmande förteckning över de bilaterala konventioner som oftast tillämpas av domstolarna

De bilaterala konventioner som tidigare var tillämpliga på internationella privaträttsliga problem som uppstått mellan Italien och enskilda EU-medlemsstater har ersatts av unionslagstiftningen på detta område. De förordningar som oftast tillämpas är Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur, rådets förordning (EG) nr 1206/2001 om samarbete mellan medlemsstaternas domstolar i fråga om bevisupptagning i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur, rådets förordning (EG) nr 2201/2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.

För problem som uppstår mellan Italien och tredjeländer är de bilaterala konventioner som oftast tillämpas de konventioner om rättshjälp och erkännande och verkställighet av domar som ingåtts med Argentina (Rom, den 9 december 1987), Brasilien (Rom, den 17 oktober 1989), Ryska federationen och andra stater i forna Sovjetunionen (Rom, den 25 januari 1979), republikerna i forna Jugoslavien (Belgrad, den 7 maj 1962), vissa av Förenade kungarikets tidigare besittningar, inklusive Australien och Kanada (London, den 17 december 1930), Schweiz (erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område, Rom, den 3 januari 1933, och skadestånd vid trafikolyckor, Rom, den 16 augusti 1978), Bulgarien (Rom, den 18 maj 1990), Rumänien (Bukarest, den 11 november 1972) och Turkiet (Rom, den 10 augusti 1926).

2 Tillämpning av lagvalsreglerna

2.1 Tillämpning av lagvalsreglerna ex officio

I vilken omfattning och under vilka omständigheter?

Enligt italiensk rätt måste en domstol tillämpa lagvalsreglerna på eget initiativ, och är inte begränsad till den lag som parterna eventuellt åberopar (*iura novit curia*). I sina undersökningar av utländsk rätt kan domstolen ta hjälp av justitieministeriet och den konvention angående upplysningar om innehållet i utländsk rätt som ingicks i London 1968.

2.2 Renvoi (återförvisning och vidareförvisning)

När lagvalsreglerna i den domstol som prövar målet anvisar utländsk lag kan det hända att lagvalsreglerna i den utländska lagen i sin tur anvisar en annan tillämplig lag (*renvoi*).

För att avgöra rättskapaciteten hos en engelsman som bor i Frankrike anvisar den franska lagvalsregeln t.ex. engelsk lag. Den engelska lagvalsregeln anvisar dock bosättningsstatens lag, dvs. fransk lag.

Vad händer i Italien i ett sådant fall? Vad händer om italiensk lag anvisar lagen i en annan stat, som i sin tur anvisar lagen i ett tredjeland?

Varje gång italiensk lag anvisar lagen i en annan stat, som i sin tur anvisar lagen i ytterligare en annan stat, godtas vidareförvisningen (*renvoi*) och tillämpas lagen i den staten endast om

- 1) lagen i den staten godtar vidareförvisningen (*renvoi*),
- 2) och vidareförvisningen (*renvoi*) är till italiensk lag.

Ingen *renvoi* sker om tillämplig utländsk lag valdes av parterna eller avser handlingars form, eller vid utomobligatoriska förpliktelser.

2.3 Ändring i anknytning

Vad händer om anknytningen ändras, t.ex. vid överföring av lös egendom?

Ovannämnda regler gäller.

2.4 Undantag (ordre public och internationellt tvingande regler)

Får domstolen vägra att tillämpa tillämplig utländsk lag om denna strider mot internationellt tvingande regler? Och finns det lagar eller andra nationella författningar som har företrädare framför lagvalsreglerna (överordnade tvingande bestämmelser om allmän ordning (*lois de police*))?

Enligt italiensk lag (artikel 16 i lag 218/1995) kan domstolen inte tillämpa den utländska lagen om vidareförvisning om denna strider mot grunderna för rättsordningen (*contrari all'ordine pubblico*). Med detta avses vanligen internationellt tvingande regler (*ordre public*). Rättskapacitet och andra villkor för att ingå äktenskap regleras av varje parts nationella lag vid tidpunkten för äktenskapet. Om tillämplig lag inte tillåter samkönade äktenskap gäller emellertid italiensk lag (artikel 32 b i lag 218 från 1995).

Vid en lagkonflikt (artikel 17 i ovannämnda lag) gäller italiensk lag, och inga avsteg får göras från detta, trots en hänvisning till utländsk lag, om de italienska bestämmelsernas syfte och räckvidd kräver detta (dessa är "internationellt tvingande regler", på italienska *norme di applicazione necessaria*).

2.5 Utredning om innehållet i utländsk rätt

- Domarens och parternas roll

Det ankommer på domaren att fastställa utländsk lag. För att göra detta kan han eller hon ta hjälp av parterna, universitetet eller justitieministern.

- Vilka bevismedel godtas?

Som bevis på utländsk lag kan de instrument som anges i internationella konventioner, upplysningar från utländska myndigheter eller justitieministeriet och utlåtanden från sakkunniga eller specialiserade organ användas.

- Vad händer om utländsk lag inte kan fastställas?

Om det är möjligt tillämpar domstolen den lag som identifierats på grundval av andra anknytande kriterier i den aktuella typen av mål. I annat fall tillämpas italiensk lag.

3 Lagvalsregler

3.1 Avtalsförpliktelser och rättsakter

I artikel 57 i lag 218/1995 anges att tillämplig lag vid avtalsförpliktelser är den lag som anges i Romkonventionen av den 19 juni 1980.

Huvudregeln enligt den konventionen är att tillämplig lag på ett avtal är den lag som parterna valt.

Om inget val har gjorts är tillämplig lagen i den stat som avtalet har störst anknytning till, dock med förbehåll för tillämpning av andra internationella konventioner som rör den specifika förpliktelsen (1955 års Haagkonvention om försäljning av lös egendom har t.ex. företräde framför 1980 års Romkonvention).

Tillämpningen av den lag som anvisats i en internationell konvention eller valts av parterna kan emellertid vägras om detta skulle strida mot grunderna för rättsordningen (t.ex. om tillämpningen är oförenlig med tvingande regler och säkerhetsbestämmelser).

Efter ikraftträdandet av förordning (EG) nr 593/2008 (Rom I-förordningen) regleras gränsöverskridande mål beträffande avtalsförpliktelser inte längre av bestämmelserna i internationella konventioner utan av den förordningen.

I förordningen anges att huvudkriteriet för att fastställa tillämplig lag på ett avtalsförhållande är parternas val. Den lag som valts av parterna får dock inte begränsa tillämpningen av internationellt tvingande regler i den rättsordning som avtalet har störst anknytning till.

Om inget val har gjorts anger konventionen ett antal specifika anknytningskriterier för enskilda typer av avtal. Exempelvis föreskrivs följande:

- Avtal om köp av varor ska vara underkastade lagen i det land där säljaren har sin vanliga vistelseort.
- Avtal som avser hyra av fast egendom ska vara underkastade lagen i det land där egendomen är belägen.
- Tjänsteavtal ska vara underkastade lagen i det land där tjänsteleverantören har sin vanliga vistelseort.

Behörighet och erkännande och verkställighet av domar i sådana ärenden regleras av förordning (EU) nr 1215/2012 (Bryssel Ia-förordningen).

3.2 Utomobligatoriska förpliktelser

I ovan nämnda lag 218/1995 anges vilka bestämmelser som ska tillämpas i följande fall av utomobligatoriska förpliktelser:

- Unilaterala löften (lagen i den stat där löftet gjordes).
- Skuldinstrument (1930 års Genèvekonvention för lösande av vissa lagkonflikter på växelrättens område och 1931 års Genèvekonvention för lösande av vissa lagkonflikter på checkrättens område, medan de viktigaste förpliktelserna i samband med andra instrument regleras av lagen i den stat där instrumentet utfärdades).
- Förmedlingsverksamhet (lagen i den stat där ombudet har sitt verksamhetsställe eller bedriver sin huvudsakliga verksamhet).
- Lagstadgade förpliktelser (lagen på den plats där den händelse som gav upphov till förpliktelsen ägde rum).
- Skadeståndsskyldighet (lagen i den stat där händelsen ägde rum, men på begäran av den skadelidande lagen i det land där den händelse som gav upphov till skadan ägde rum, och om endast en stats

medborgare är inblandade, lagen i den staten).

Efter ikraftträdandet av förordning (EG) nr 864/2007 (Rom II-förordningen) regleras mål av gränsöverskridande natur som berör EU-medlemsstater av den förordningen. I förordningen anges att förpliktelser som uppkommer till följd av en skadegrundande händelse, förpliktelser som har sin grund i diskussioner som föregår ingåendet av ett avtal, förpliktelser som uppkommit i samband med förvaltningen av en persons angelägenheter och från obehörig vinst regleras av lagen i det land där skadan uppkommer, oavsett i vilket land den skadevållande händelsen inträffade. Parterna får välja tillämplig lag genom ett avtal som har ingåtts efter det att den skadevållande händelsen inträffat.

Behörighet och erkännande och verkställighet av domar i sådana ärenden regleras av förordning (EU) nr 1215/2012 (Bryssel Ia-förordningen).

3.3 Personalstatut

Personalstatut och rättshandlingsförmåga och förekomsten av och innehållet i personliga rättigheter, inklusive rätten till ett namn, regleras av den berörda partens inhemska lag, förutom vid de rättigheter som följer av familjeförhållanden, på vilka lagvalsreglerna i lag 218/1995 tillämpas från fall till fall.

3.4 Fastställande av förhållandet mellan föräldrar och barn, inklusive adoption

Förhållandet mellan föräldrar och barn och medborgarskap förvärfvas grundat på den nationella lag som föräldrarna eller en av föräldrarna omfattas av vid barnets födelse. Förhållandet mellan föräldrar och barn och de personliga och ekonomiska förhållandena mellan föräldrar och barn, däribland föräldraansvar, regleras av den nationella lag som barnet omfattas av vid födseln.

Trots dessa hänvisningar till andra lagar måste den utländska lagen emellertid stå åt sidan för den italienska lagstiftningen. Enligt denna endast finns det endast en definition av ställningen som barn (och barn födda inom och utanför äktenskapet ska således behandlas lika), som ger båda föräldrarna föräldraansvar, som ålägger båda föräldrarna att sörja för barnets uppehälle och som ger domstolarna rätt att vidta åtgärder för att begränsa eller frånta föräldrarna föräldraansvaret om de har handlat på ett sätt som är skadligt för barnet.

När en ansökan om adoption av ett barn inges till en italiensk domstol, för att ge barnet ställning som inomäktenskapligt barn, ska italiensk lag tillämpas (lag 184/1983). Artikel 29 ff. i lag nr 184/1983 innehåller bl.a. en särskild regel för de fall där personer bosatta i Italien ansöker om att få adoptera utländska barn, som genomför kraven i Haagkonventionen av den 29 maj 1993 om internationella adoptioner.

Vad gäller andra lagvalsregler innehåller artikel 38 i lag 218/1995 detaljerade bestämmelser för olika scenarier.

Behörighet och erkännande och verkställighet av domar som rör föräldraansvar regleras av förordning (EG) nr 2201/2003.

3.5 Äktenskap, ogifta/sammanboende par, partnerskap, äktenskapsskillnad, separation, underhållsskyldighet

I äktenskapsfrågor regleras det personliga förhållandet mellan makarna av lagen i det land där makarna är medborgare, om de är medborgare i samma land, eller i annat fall av lagen i det land där de har tillbringat merparten av sitt liv som gifta.

Huvudregeln är att tillämplig lag på personliga förhållanden även utsträcks till de bestämmelser om makars förmögenhetsförhållanden som reglerar gemensam och enskild egendom. Undantag kan dock göras om makarna är överens om detta eller i andra fall som specifikt föreskrivs i lag.

I italiensk rätt erkänns även registrerade partnerskapsförhållanden mellan personer av samma kön (*unioni civili*), och dessa har nästan exakt samma rättsverkningar som äktenskap, med undantag av rätten att adoptera. Registrerade partnerskap regleras av lagen i den stat där partnerskapet registrerades, om inte en av parterna ber domstolen tillämpa lagen i den stat där de tillbringar det mesta av sin tid. Tillämplig lag på förmögenhetsförhållanden är också lagen i den stat där partnerskapet registrerades, men parterna kan avtala att tillämplig lag ska vara lagen i den stat som minst en av dem är bosatt eller medborgare i.

Om en italiensk medborgare gifter sig utomlands med en person av samma kön har äktenskapet samma rättsverkningar som ett registrerat partnerskap som regleras av italiensk rätt.

Hemskillnad och äktenskapsskillnad och upplösandet av ett registrerat partnerskap regleras av förordning nr (EU) nr 1259/2010, som har företräde framför lag 218/1995. Enligt förordningen får makar (eller registrerade partner) anvisa tillämplig lag, förutsatt att det rör sig om en av följande lagar: lagen i den stat där de båda har hemvist, lagen i den stat där de senast hade hemvist, om en av dem fortfarande har hemvist där vid tidpunkten för överenskommelsen, lagen i den stat där en av dem är medborgare eller lagen på den ort där domstolen prövar målet. Om parterna inte har träffat någon överenskommelse gäller samma anknytningskriterier i prioriteringsordning (det första anknytningskriteriet har företräde framför det andra osv.).

Slutligen är det möjligt för personer som inte är gifta eller har registrerat partnerskap att ingå ett samboavtal. Dessa regleras av lagen i den stat som paret är medborgare i, om de är medborgare i samma stat, och i annat fall av lagen i den stat där de har tillbringat merparten av sitt gemensamma liv.

Underhållsskyldighet gentemot familjemedlemmar regleras i enlighet med Haagkonventionen av den 2 oktober 1973.

Behörighet och erkännande och verkställighet av domar som rör äktenskapsfrågor regleras av förordning (EG) nr 2201/2003.

3.6 Makars förmögenhetsförhållanden

I Italien är huvudregeln att makars egendom är gemensam (*comunione dei beni*).

Makarna kan i stället välja ett alternativt system, t.ex. att var och en äger sin egen enskilda egendom (*separazione dei beni*), eller sinsemellan träffa någon annan överenskommelse.

3.7 Arv och testamente

Det är nödvändigt att skilja mellan två perioder.

1. Om arvsförfarandet (*apertura della successione*) inleddes före den 17 augusti 2015 regleras förfarandet av den nationella lag som arvlåtaren omfattades av vid sin död. Medan en testator fortfarande är i livet kan han eller hon i testamentet ange att arvsförfarandet ska omfattas av lagen i det land där han eller hon har hemvist. Om testatorn är italiensk medborgare påverkar detta val inte rättigheterna för de arvingar som har hemvist i Italien, som har en lagstadgad rätt till kvarlåtenskapen (*legittimari*, artikel 46 i lag 218/1995).
2. På arvsrättsförfaranden som inlemts efter den 17 augusti 2015 ska förordning (EU) nr 650/2012 tillämpas, och denna ersätter det ovan beskrivna arrangemanget. Sådana arvsrättsförfaranden regleras av lagstiftningen där arvlåtaren hade sin hemvist vid sin död. En testator får ange att den lag som ska styra hans eller hennes arv ska vara lagen i den stat som han eller hon är medborgare i vid tidpunkten för sitt val eller sin död. Genom förordningen infördes även det europeiska arvsintyget, som bekräftar innehavarens ställning som arvinge, testamentstagare eller testamentsexekutor i de olika medlemsstaterna.

3.8 Sakrätt

Lös egendom, fast egendom (i detta sammanhang förefaller det inte meningsfullt att i detalj beskriva vad som gäller för immateriella tillgångar).

Egendom och andra sakrätter regleras av lagen i den stat där egendomen är belägen.

Om den fasta egendomen är belägen i en annan medlemsstat ska förordning (EU) nr 1215/2012 (Bryssel I-förordningen) tillämpas. I denna fastslås att när det gäller sakrätt till fast egendom är det domstolarna i den medlemsstat på vars territorium fastigheten är belägen som är behöriga.

3.9 Insolvens

I italiensk rätt finns inga uttryckliga bestämmelser om tillämplig lag vid en lagkonflikt i samband med insolvens.

Enhetliga lagvalsregler mellan EU-medlemsstaterna anges i förordning (EU) nr 848/2015. Enligt denna ska ett insolvensförfarande inledas i den medlemsstat där platsen för gäldenärens huvudsakliga intressen finns. Tillämplig lag på insolvensförfaranden och deras verkningar är lagen i den medlemsstat inom vars territorium insolvensförfarandet inleds.

Förteckning över de multilaterala konventioner som Italien tillträtt

1. ÄKTENSKAP, HEMSKILLNAD, ÄKTENSKAPSSKILLNAD

Haagkonventionen av den 1 juni 1970 om erkännande av äktenskapsskillnader och hemskillnader.

Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet, som öppnades för undertecknande i Istanbul den 11 maj 2011 (lag nr 77 av den 27 juni 2013).

2. FADERSKAP OCH ADOPTION

Münchenkonventionen av den 5 september 1980 om tillämplig lag om efternamn och förnamn.

Haagkonventionen av den 29 maj 1993 om skydd av barn och samarbete vid internationella adoptioner.

3. MINDERÅRIGA

Haagkonventionen av den 5 oktober 1961 om myndigheters behörighet och tillämplig lag i frågor till skydd för underåriga.

Haagkonventionen av den 25 oktober 1980 om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn.

Luxemburgkonventionen av den 20 maj 1980 om erkännande och verkställighet av avgöranden rörande vårdnad av barn samt om återställande av vård av barn.

Haagkonventionen av den 19 oktober 1996 om behörighet, tillämplig lag, erkännande, verkställighet och samarbete i frågor om föräldraansvar och åtgärder till skydd för barn (lag nr 101 av den 18 juni 2015).

4. UNDERHÅLLSSKYLDIGHETER MELLAN FAMILJEMEDLEMMAR

New York-konventionen av den 20 juni 1956 om indrivning av underhållsbidrag i utlandet.

Haagkonventionen av den 2 oktober 1973 om erkännande och verkställighet av avgöranden angående underhållsskyldighet.

Haagkonventionen av den 2 oktober 1973 om tillämplig lag avseende underhållsskyldighet.

5. MEDBORGARSKAP OCH STATSLÖSA PERSONER

New York-konventionen av den 28 september 1954 om statslösa personers rättsliga ställning.

Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning, och New York-protokollet av den 31 januari 1967.

6. ARV

Washingtonkonventionen av den 26 oktober 1973 om en enhetlig lagstiftning om formen för ett internationellt testamente.

Haagkonventionen av den 2 oktober 1973 om internationell förvaltning av arv.

7. AVTALSFÖRPLIKTELSE

Romkonventionen av den 19 juni 1980 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser.

Luganokonventionen av den 16 september 1988 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet

av domar på privaträttens område.

8. INTERNATIONELL HANDEL

Haagkonventionen av den 15 juni 1955 om tillämplig lag beträffande internationella köp av lösa saker.

Wienkonventionen (FN) av den 11 april 1980 om internationella köp av varor.

Genèvekonventionen av den 19 maj 1956 om fraktavtalet vid internationell godsbefordran på väg.

9. SKULDINSTRUMENT

Genèvekonventionen av den 7 juni 1930 för lösande av vissa lagkonflikter på växelrättens område.

Genèvekonventionen av den 19 mars 1931 för lösande av vissa lagkonflikter på checkrättens område.

10. UTOMOBLIGATORISKA FÖRPLIKTELSE

Pariskonventionen av den 29 juli 1960 om skadeståndsansvar på atomenergins område (och tilläggsprotokoll).

Brysselkonventionen av den 29 november 1969 om ansvarighet för skada orsakad av förorening genom olja.

11. SKILJEDOMAR

New York-konventionen av den 10 juni 1958 om erkännande och verkställighet av utländska skiljedomar.

Europakonventionen av den 21 april 1961 om skiljedom i internationell handelsrätt.

12. RÄTTSLIG HJÄLP OCH RÄTTSLIGT SAMARBETE

Haagkonventionen av den 1 mars 1954 angående vissa till civilrätten hörande ämnen.

Haagkonventionen av den 15 november 1965 om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur.

Haagkonventionen av den 18 mars 1970 om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur.

Luganokonventionen av den 16 september 1988 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område.

13. TRUSTER

Haagkonventionen av den 1 juli 1985 om tillämplig lag för och erkännande av trustar.

Samordningen mellan bestämmelserna i internationella konventioner, särskilt bestämmelser om enhetlig lagstiftning, och motsvarande bestämmelser om internationell privaträtt i nationell lagstiftning regleras i artikel 2 i lag 218/1995. Enligt denna bestämmelse påverkar situationer och förhållanden som omfattas av nationell lagstiftningen inte på något sätt tillämpningen av internationella konventioner som gäller för Italien på samma områden.

Senaste uppdatering: 22/12/2021

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.